

युध्यतामिति ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ एकतइतिद्वितीयांतात्तसिः एकंकेवलंमृत्युमृत्युमेवाभ्येतीत्यर्थः ॥ २० ॥

संजयवाच युध्यतामेवतेषांतुभास्क्रेऽस्तमुपागते ॥ संध्यासमभवद्द्वोरानापश्यामततोरणं ॥ १ ॥ ततोयुधिष्ठिरोराजासंध्यांसंदृश्यभारत ॥ वध्यमानंचभीष्मेणत्यक्तास्त्रंभयविद्वलं ॥ २ ॥ स्वसैन्यंचपरावृत्तंपलायनपरायणं ॥ भीष्मंचयुधिसंरब्धंपीडयंतंमहारथं ॥ ३ ॥ सोमकांश्चजितान्दृष्ट्वानिरुत्साहान्महारथान् ॥ चिंतयित्वाततोराजाअवहारमरोचयत् ॥ ४ ॥ ततोऽवहारंसैन्यानांचक्रेराजायुधिष्ठिरः ॥ तथैवतवसैन्यानामवहारोऽत्यभूत्तदा ॥ ५ ॥ ततोवहारंसैन्यानांकृत्वातत्रमहारथाः ॥ न्यविशंतकुरुश्रेष्ठसंग्रामेक्षतविक्षताः ॥ ६ ॥ भीष्मस्यसमरेकर्मचिंतयानास्तुपांडवाः ॥ नालभंततदाशांतिंभीष्मबाणप्रपीडिताः ॥ ७ ॥ भीष्मोपिसमरेजित्वापांडवान्सहस्रंजयान् ॥ पूज्यमानस्तवसुतैर्वंद्यमानश्चभारत ॥ ८ ॥ न्यविशत्कुरुभिःसार्धंहृष्टरूपैःसमंततः ॥ ततोरात्रिःसमभवत्सर्वभूतप्रमोहिनी ॥ ९ ॥ तस्मिनूरात्रिमुखेघोरेपांडवावृष्णिभिःसह ॥ स्तंजयाश्चदुराधर्षामंत्रायसमुपाविशन् ॥ १० ॥ आत्मनिःश्रेयसंसर्वेप्राप्तकालंमहाबलाः ॥ मंत्रयामासुरव्यग्रामंत्रनिश्चयकोविदाः ॥ ११ ॥ ततोयुधिष्ठिरोराजामंत्रयित्वाचिरंतप ॥ वासुदेवंसमुद्दीक्ष्यवचनंचेदमाददे ॥ १२ ॥ कृष्णपश्यमहात्मानंभीष्मंभीमपराक्रमं ॥ गजंनलवनानीवविमृद्वंतंवलंमम ॥ १३ ॥ नचैवैनंमहात्मानमुत्सहामोनिरीक्षितुं ॥ लेलित्यमानंसैन्येषुप्रवृद्धमिवपावकं ॥ १४ ॥ यथाघोरोमहानागस्तक्षकोवैविषोल्बणः ॥ तथाभीष्मोरणेक्रुद्धस्तीक्ष्णशस्त्रःप्रतापवान् ॥ १५ ॥ गृहीतचापःसमरेप्रमुंचन्निशिताञ्छरान् ॥ शक्योजेतुंयमःक्रुद्धोवज्रपाणिश्चदेवराट् ॥ १६ ॥ वरुणःपाशभृच्चापिसगदोवाधनेश्वरः ॥ नतुभीष्मःसुसंकुद्धःशक्योजेतुंमहाहवे ॥ १७ ॥ सोहमेवंगतेकृष्णनिमग्नःशोकसागरे ॥ आत्मनोबुद्धिदौर्बल्याद्भीष्ममासाद्यसयुगे ॥ १८ ॥ वनंयास्यामिदुर्धर्षश्रेयोवैतत्रमेगतं ॥ नयुद्धंरोचतेकृष्णहंतिभीष्मोहिनःसदा ॥ १९ ॥ यथाप्रज्वलितंवह्निपतंगःसमभिद्रवन् ॥ एकतोमृत्युमभ्येतितथाहंभीष्ममीयिवान् ॥ २० ॥ क्षयंनीतोस्मिवाण्णैर्यराज्यहेतोःपराक्रमी ॥ भ्रातरश्चैवमेशूराःसायकैर्भृशपीडिताः ॥ २१ ॥ मल्लतेभ्रातृसौहार्दाद्राज्यभ्रष्टावनंगताः ॥ परिक्लिष्टातथाकृष्णामल्लतेमधुसूदन ॥ २२ ॥ जीवितंबहुमन्येहंजीवितंत्यद्यदुर्लभं ॥ जीवितस्याद्यशेषेणचरिष्येधर्ममुत्तमं ॥ २३ ॥ यदितेहमनुग्राह्योभ्रातृभिःसहकेशव ॥ स्वधर्मस्याविरोधेनहितंव्याहरकेशव ॥ २४ ॥ एवंश्रुत्वावचस्तस्यकारुण्याद्बहुविस्तरं ॥ प्रत्युवाचततःकृष्णःसांत्वयानोयुधिष्ठिरं ॥ २५ ॥

॥ २१ ॥ २२ ॥ अथेदानीं ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥